Anotācija pētījumam "Izstrādāt uz atvērtā tirgus principiem balstītu tehnisko palīglīdzekļu (TPL) kompensācijas sistēmas noteikšanas metodiku, veicot ekspertu pētījumu par TPL reālo izmaksu noteikšanu, TPL kompensācijas sistēmas un klientu brīvās izvēles ieviešanu nozarē"

Pētījuma mērķis, uzdevumi un galvenie rezultāti	**Purpose, objectives and main results of the study**
Pētījuma mērķis ir sagatavot priekšlikumus tehnisko palīglīdzekļu (TPL) nodrošināšanas sistēmas pilnveidošanai Latvijā, pamatojoties uz atvērtā tirgus, vienlīdzības un klientu brīvās izvēles principiem. Pētījuma uzdevumi ir 1) analizēt valsts finansēto TPL veidus (grupas un apakšgrupas) un izmaksas, veicot to novērtējumu no klientu, Latvijas TPL piegādātāju/ražotāju viedokļa. Izvērtēt un precizēt valsts finansēto TPL klāstu atbilstoši klientu vajadzībām, kā arī papildināt valsts finansēto TPL sarakstu ar jauniem TPL veidiem, nepieciešamības gadījumā veidojot jaunu, modernizētu valsts finansēto TPL struktūru. Izstrādāt jaunu valsts finansēto TPL sarakstu, noskaidrojot TPL piegādātāju/ ražotāju viedokli par jauno valsts finansēto TPL sarakstu; 2) izstrādāt uz atvērtā tirgus principiem balstītu TPL izmaksu modeli, ietverot ražošanas izmaksu novērtējumu individuāli izgatavojamajiem TPL, references cenu un TPL piegādātāju/ražotāju atlases kritērijus pēc izmaksu apjoma. Izstrādāt metodiku references cenu un bāzes cenu pārskatīšanai; 3) izstrādāt metodiku valsts kompensējamās cenas noteikšanai par valsts finansēto TPL sarakstā iekļautajiem TPL. Galvenie rezultāti – pētījumā secināts, ka TPL nodrošināšanas sistēmā pakāpeniski tiek veikti zināmi uzlabojumi, taču tās modelis ir būtiski jāuzlabo atbilstoši starptautiskajām rekomendācijām un praksei, lai sekmētu sistēmas efektivitāti un klientu individuālajām vajadzībām atbilstošu TPL politikas izveidi. Pastāv būtiski ierobežojumi, kas saistīti ar TPL nodrošināšanas procesa sadrumstalotību starp labklājības un veselības jomām, nepietiekamu veselības jomas speciālistu iesaisti personu funkcionalitātes novērtēšanā un TPL lietošanas mērķa noteikšanā, standartizētu pieeju un	The aim of the study is to prepare proposals for the improvement of Assistive technologies (AT) policy in Latvia based on the principles of open market, equality and customer free choice. The tasks of the study are 1) to analyse the types (groups and sub-groups) and costs of the State funded AT by carrying out their assessment from the point of view of customers, Latvian AT suppliers/ producers. To assess and clarify the range of State-funded AT in line with customer needs, and to supplement the list of State-funded AT with new types of AT, if necessary by creating a new, modernised state-funded AT structure. Develop a new list of State-funded AT by clarifying the views of AT suppliers/producers on the new State-funded AT list; (2) developing an open market-based AT cost model, including an estimate of production costs for the individually produced AT, the reference price and the selection criteria for AT suppliers/producers by cost amount. Develop a methodology for the review of reference prices and base prices; (3) develop a methodology for setting the national countervailable price for the AT listed in the State funded AT. Main results: the study concludes that certain improvements are gradually being progressively introduced into the AT assurance system, but the model needs to be substantially improved in accordance with international recommendations and practice in order to improve system's efficiency and person-centered AT provision policy. Significant constraints were identified due to the fragmentation of the AT provision process between the

ekonomisko stimulu trūkumu sistēmā. Pētījuma rezultātā izstrādāti priekšlikumi sistēmas pilnveidošanai, lai pakāpeniski Latvijā ieviestu uz pierādījumiem balstītu un klientu vajadzībām orientētu, efektīvu un jaunākajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem atvērtu TPL nodrošināšanas politiku valstī.	welfare and health sectors, insufficient involvement of health professionals and social workers, the standardized approach and the lack of economic incentives in the system. As a result of the research, proposals for the development of the system have been developed in order to introduce evidence based, person-centered, efficient and technologically advanced AT provision in Latvia.
Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	TPL nodrošināšanas sistēmas starptautisko prasību novērtējums. Esošās TPL sistēmas Latvijā problemātiskie jautājumi. TPL nodrošināšanas procesa pilnveidošana. Uz atvērtā tirgus principiem balstītā TPL saraksta modeļa izveide. TPL sistēmas izmaksu noteikšanas ietvars un izmaksu kategorijas. TPL cenu veidošanas mehānisma analīze un salīdzinājums. Valsts apmaksātā TPL/PAP saraksta veidošanas principi un metodoloģiskā pieeja. Pārejas uz jaunu atvērtu TPL sarakstu realizācijas posmi.
Pētījuma pasūtītājs	Labklājības ministrija
Pētījuma īstenotājs	SIA "AengCurum"
Pētījuma īstenošanas gads	2017.-2018.
Pētījuma finansēšanas summa un finansēšanas avots	Finansēšanas summa: 11858.00 EUR (ieskaitot pievienotās vērtības nodokli) Finansēšanas avots: valsts budžets
Pētījuma klasifikācija	Padziļinātas ekspertīzes pētījums
Politikas joma, nozare	Sociālā aizsardzība un iekļautība, tehnisko palīglīdzekļu pakalpojums
Pētījuma ģeogrāfiskais aptvērums	Visa Latvija
Pētījuma mērķa grupa/-as	Cilvēki ar ilgstošiem vai nepārejošiem organisma funkciju traucējumiem vai anatomiskiem defektiem
Pētījumā izmantotās metodes pēc informācijas ieguves veida:	
1) Tiesību aktu vai politikas plānošanas dokumentu analīze	✓
2) Statistikas datu analīze	✓
3) Esošo pētījumu datu sekundārā analīze	✓
4) Padziļināto/ekspertu interviju veikšana un analīze	-
5) Fokusa grupu diskusiju veikšana un analīze	✓

6) Gadījumu izpēte	-
7) Kvantitatīvās aptaujas veikšana un datu analīze	✓
8) Citas metodes (norādīt, kādas)	-
Kvantitatīvās pētījuma metodes:	
1) Aptaujas izlases metode	Anketa, nosūtīta ar e-pastu
2) Aptaujāto/anketēto respondentu/vienību skaits	197 personas – TPL pakalpojuma saņēmēji
Kvalitatīvās pētījuma metodes:	
1) Padziļināto/ekspertu interviju skaits	10
2) Fokusa grupu diskusiju skaits	2
Izmantotās analīzes grupas (griezumi)	TPL saņēmēji, TPL pakalpojuma sniedzēji, RSU Rehabilitācijas katedras mācībspēki, tehniskie ortopēdi un veselības ekonomikas speciālisti
Pētījuma pasūtītāja kontaktinformācija	Aldis Dūdiņš, Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta direktora vietnieks, tel.67021658, e-pasts: aldis.dudins@lm.gov.lv
Pētījuma autori	SIA "AengCurum" (Daiga Behmane, Lolita Cibule, Rūta Dimanta, Alina Dūdele, Signe Tomsone, Baiba Strautmane, Ēriks Švēde)